

อินเดียเจอมมาแล้ว...ไทยอย่าเป็นรายต่อไป!! ป.อ. ปยุตโต ชี้ชัด "ใครทำให้พุทธอินเดียถึงกาลอวสาน?" ... พุทธไทยรู้แล้วอย่าให้ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย!!

“เหตุที่พุทธสูญสิ้นที่อินเดีย”

มูลเหตุแห่งการเสื่อมสูญของพระพุทธศาสนาในประเทศอินเดียนั้นมีหลากหลายความเห็นจากปราชญ์และนักวิชาการ ซึ่งล้วนแต่มีเหตุผลและความเป็นไปได้ทั้งสิ้น โดยเฉพาะปราชญ์ทางด้านพุทธศาสนาอย่างสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

(

ป.

อ.

ปยุตโต)

นั้น

ท่านได้กล่าวถึงสาเหตุที่สำคัญไว้หลายอย่าง

โดยมีการสรุปไว้เป็นข้อ

ๆ

ดังนี้

๑. ใจกว้างจนลืมหลัก เสียหลักจนถูกกลืน

เหตุอันแรกที่เห็นได้คือ ชาวพุทธเราใจกว้าง แต่ศาสนาอื่นเขาไม่ใจกว้างด้วย นี่เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้พุทธศาสนาสูญสิ้นไป เพราะว่าเมื่อพุทธศาสนาเกิดขึ้นนั้นก็สอนเพียงแต่หลักธรรมเป็นกลางให้คนประพฤติดี

ทำความดี

จะนับถือหรือไม่นับถือก็ได้ว่าอะไร

ถ้าเป็นคนดีแล้วก็ไปสู่คติที่ดีหมด

ไม่ได้จำกัดว่าต้องเป็นชาวพุทธจึงจะไปสวรรค์ได้

หรือว่าชาวพุทธที่มานับถือแล้วทำตัวไม่ดีก็ไปนรกเหมือนกัน

เมื่อชาวพุทธได้เป็นใหญ่ เช่นอย่างพระเจ้าอโศกมหาราชครองแผ่นดิน ก็อุปถัมภ์ทุกศาสนาเหมือนกันหมด แต่ผู้ที่ได้รับอุปถัมภ์เขาไม่ได้ใจกว้างตามด้วย เพราะฉะนั้นพวกอำมาตย์พราหมณ์ของราชวงศ์อโศกเองก็เป็นผู้กำจัดการวงศ์อโศก

จะเห็นว่าอำมาตย์ที่ชื่อปุษยมิตรก็ได้ปลงพระชนม์พระเจ้าแผ่นดินที่เป็นหลานของพระเจ้าอโศก

แล้วตั้งราชวงศ์ใหม่ที่กำจัดชาวพุทธ

แต่ก็กำจัดได้ไม่เสร็จสิ้น

มีมาเรื่อย

จนกระทั่งถึงพระเจ้าหรรษวรรณะครองราชย์

อำมาตย์ฮินดูก็กำจัดพระองค์เสียอีก

ก็เป็นมาอย่างนี้

จนในที่สุด

มุสลิมก็เข้ามาบุกกำจัดเรียบไปเลยเมื่อ

พ.ศ.

๑๗๐๐

ในด้านหนึ่ง ความใจกว้างของชาวพุทธนั้นบางทีก็กว้างเลยเถิดไปจนกลายเป็นลัทธิหลักหรือใจกว้างอย่างไม่มีหลัก ไม่ยืนหลักของตัวไว้ กว้างไปกว้างมาเลยกลายเป็นกลมกลืนกับเขาจนศาสนาของตัวเองหายไปเลย

ที่หายไปให้เห็นอย่างชัดเจนก็คือไปกลมกลืนกับศาสนาฮินดู

ตอนที่มุสลิมยังไม่เข้ามา

ศาสนาพุทธเราก็อ่อนมากแล้ว

เพราะไปกลมกลืนกับศาสนาฮินดูมาก

ปล่อยให้ความเชื่อของฮินดูเข้ามาปะปน

๒. คลาดหลักกรรม คลำไปหาฤทธิ์

ในทางพุทธศาสนานั้นจะเห็นว่าพระพุทธเจ้าก็มีฤทธิ์เหมือนกัน เป็นปาฏิหาริย์อย่างหนึ่งในบรรดาปาฏิหาริย์สาม แต่ต้องยืนยันหลักไว้เสมอว่า ปาฏิหาริย์ที่สำคัญที่สุดคือ

หาริย์"

ริย์ที่เป็นหลักคำสอน

"อนุศาสนีปาฏิ
ปาฏิหา

ไม่ใช่ปาฏิหาริย์ที่เป็นการแสดงฤทธิ์ต่าง

ๆ

ในทางพุทธศาสนาให้ถือการกระทำของเราเป็นหลัก

ส่วนฤทธิ์หรือเทพเจ้านั้นจะมาเป็นตัวประกอบหรือช่วยเสริมการกระทำของเรา

จะต้องเอาการกระทำของตัวเองเป็นหลักเสียก่อน

ถ้าหากว่าเราไม่เอาการกระทำหรือกรรมเป็นหลัก

เราก็จะไปหวังพึ่งการดลบันดาลของเทพเจ้า

หวังพึ่งฤทธิ์ของผู้อื่นมาทำให้

ไม่ต้องกระทำด้วยตนเอง

ก็งอมืองอเท้า

มันก็มีแต่ความเสื่อมไป

จุดที่เสื่อมก็คือตอนที่ชาวพุทธลืมหลัทธิกรรม ไม่เอาการกระทำของตัวเองเป็นหลัก ไปหวังพึ่งเทพเจ้า ไปหวังพึ่งฤทธิ์พึ่งปาฏิหาริย์ トラバได้ที่เรายืนหลักได้ คือเอากรรมหรือเอาการกระทำเป็นหลัก

แล้วถ้าจะไปนับถือฤทธิ์ปาฏิหาริย์บ้าง

ฤทธิ์ปาฏิหาริย์นั้นก็มาประกอบเสริมการกระทำ

ก็ยังพอยอม

แต่ถ้าใครใจแข็งพอที่ไม่ต้องพึ่งฤทธิ์

ไม่ต้องพึ่งปาฏิหาริย์อะไรทั้งสิ้น

เพราะพุทธศาสนานั้น

ถ้าเราเอากรรมหรือการกระทำเป็นหลักแล้วก็จะยืนหยัดอยู่ได้เสมอ

๓. เคยไม่ใช่ไร้กิเลส แต่เป็นเหตุให้พระศาสนาสิ้น

พอมียัยหรือเรื่องกระทบกระเทือนส่วนรวม ชาวพุทธไม่น้อยมีลักษณะที่วางเฉย ไม่เอาเรื่อง แล้วเห็นลักษณะนี้เป็นดีไป เห็นว่าใครไม่เอาเรื่องเอาราว มีอะไรเกิดขึ้น ก็เฉย ๆ ไม่เอ

าเรื่อง

กลายเป็นดี

ไม่มีกิเลส

เห็นอย่างนี้ไปก็มี

ในทางตรงข้าม

ถ้าไปยุ่งก็แสดงว่ามีกิเลส

อันนี้อาจจะพลาดจากคติพุทธศาสนาไปเสียแล้ว

และจะกลายเป็นเหยื่อเขา

ในทางพุทธศาสนานั้น

ผู้ไม่มีกิเลสท่านยุ่งกับเรื่องที่กระทบกระเทือนกิจการส่วนรวม

แต่การยุ่งของท่านมีลักษณะที่ไม่เป็นไปด้วยกิเลส

คือทำด้วยใจที่บริสุทธิ์

ซึ่งพระพุทธเจ้าก็ได้ทำเป็นคติไว้แล้วตั้งแต่สมัยพุทธกาล

กิจการส่วนรวมเป็นเรื่องที่จะต้องร่วมกันพิจารณาเอาใจใส่ นี่เป็นคติทางพุทธศาสนา แต่ในบางยุคบางสมัยเราไปถือว่า การไม่เอาธุระ จะมีเรื่องราวกระทบกระเทือน มีภัยเกิดขึ้นกับส่วนรวม ก็ไ

น มุ่งไม่เกี่ยวอะไรต่าง

ๆ

แล้วเป็นว่าไม่มีกิเลสไปก็มี

อย่างนี้เป็นทางหนึ่งของความเสื่อมในพุทธศาสนา

คติที่ถูกตั้งขึ้นสอดคล้องกับหลักความจริงที่ว่า

พระอรหันต์หรือท่านผู้หมดกิเลส นั้นเป็นผู้บรรลุประโยชน์ตนสมบูรณ์แล้ว

หมดกิจที่จะต้องทำเพื่อตัวเองแล้ว

จึงมุ่งแต่จะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้อื่น

ชวนช่วยในกิจของส่วนรวมอย่างเต็มที่

๔. โจรเข้ามาปล้นศาสน์ เลยกวาดให้แกล้งโจร

อีกอย่างหนึ่งคือการฝากศาสนาไว้กับพระ ชาวพุทธเป็นจำนวนมากทีเดียวชอบฝากศาสนาไว้กับพระอย่างเดียว แทนที่จะถือตามคติของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้า

ตรัสว่าพระศาสนานั้นอยู่ด้วยบริษัทสี่

คือ

ภิกษุ

ภิกษุณี

อุบาสก

อุบาสิกา

ไม่ใช่บริษัทใดบริษัทหนึ่ง

แต่จะต้องช่วยกัน

ที่นี้พวกเรามักจะมองว่าพระศาสนาเป็นเรื่องของพระ บางทีเมื่อมีพระประพฤติไม่ดี ชาวบ้านบางคนบอกว่าไม่อยากนับถือพุทธศาสนาแล้ว อย่างนี้ก็มี แทนที่จะเห็นว่าเป็นพุทธศาสนาเป็นของเรา

พระองค์นี้ประพฤติไม่ดี

เราต้องช่วยกันแก้

ต้องเอาออกไป

แทนที่จะคิดอย่างนั้นกลับกลายเป็นว่าเรายกศาสนาให้พระองค์นั้น

เหมือนโจรผู้ร้ายเข้ามาปล้นบ้านของเรา

แทนที่จะรักษาสสมบัติของเรากลับยกสมบัตินั้นให้โจรไปเสีย

พระองค์ที่ไม่ดีก็เลยดีใจ

กลายเป็นเจ้าของศาสนา

เรายกให้แล้ว

บอกไม่เอาแล้วศาสนานี้

เป็นอย่างนี้ก็มี

นี่เป็นทัศนคติที่ผิด

ชาวพุทธเราทั่วไปไม่น้อยมีความคิดแบบนี้

ทำเหมือนกับว่าพุทธศาสนาเป็นเรื่องของพระ

เราก็ไม่ต้องรู้ด้วย

สาเหตุที่พุทธศาสนาสูญสิ้นจากอินเดีย นั้นอาจจะเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง แต่ปัจจัยสำคัญก็คือสาเหตุทั้งสี่อย่างตามที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ได้วิเคราะห์เอาไว้

สำคัญกว่านั้น ประเทศที่เป็นศูนย์กลางของพุทธศาสนาแห่งหนึ่งของโลกในเวลานี้อย่างประเทศไทยสมควรอย่างยิ่งที่จะตระหนักและทบทวนตนเองอยู่เสมอตามที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ท่านได้ตรัสเตือนไว้ เพื่อมิให้ตกอยู่ในชะตากรรมเดียวกับอินเดียที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นดินแดนที่ให้กำเนิดพุทธศาสนา!!

ที่มา : ธรรมบรรยาย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต)